EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 23.6.2020
COM(2020) 255 final

2020/0123 (NLE)

Ettepanek:

**NÕUKOGU OTSUS**

**seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga asutatud ühiskomitees seoses ühiste töömenetluste vastuvõtmisega**

(EMPs kohaldatav tekst)

# SELETUSKIRI

## 1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga asutatud ühiskomitees liidu nimel võetav seisukoht seoses ühiste töömenetluste vastuvõtmist käsitleva otsuse kavandatava vastuvõtmisega.

## 2. ETTEPANEKU TAUST

### 2.1. Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise leping

Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu (edaspidi „leping“) eesmärk on siduda ELi heitkogustega kauplemise süsteem (ELi HKS) Šveitsi süsteemiga, võimaldades ühes süsteemis välja antud lubatud heitkoguse ühikutega teises süsteemis kaubelda ja neid seal tagastamiskohustuste täitmiseks kasutada, avardades seega võimalusi kliimamuutuste leevendamiseks. Leping jõustus 1. jaanuaril 2020.

### 2.2. Ühiskomitee

Lepingu artikli 12 alusel loodud ühiskomitee vastutab lepingu haldamise eest ja tagab selle rakendamise. Ühiskomitee võib otsustada vastu võtta lepingu uusi lisasid või muuta olemasolevaid lisasid. Samuti võib ühiskomitee arutada lepingu artiklite muudatusi, hõlbustada lepinguosaliste õigusnorme käsitlevate seisukohtade vahetamist ning lepingu läbi vaadata.

Ühiskomitee on kahepoolne organ, mis koosneb lepinguosaliste (EL ja Šveits) esindajatest. Ühiskomitee otsused tehakse mõlema lepinguosalise kokkuleppel.

Lepingu artikli 3 lõike 6 kohaselt peavad Šveitsi registri haldaja ja liidu registri põhihaldaja (lepingus „keskregistrihaldaja“) koostama ühised töömenetlused (lepingus „ühine tegevuskord“), mis on seotud liidu registri Euroopa Liidu tehingulogi ja Šveitsi registri Šveitsi täiendava tehingulogi vahelise ühenduse toimimiseks vajalike tehniliste ja muude aspektidega, võttes arvesse riigisisestes õigusaktides sätestatud prioriteete. Ühised töömenetlused jõustuvad ühiskomitee otsuse alusel.

### 2.3. Ühiskomitee kavandatav akt

Ühiskomiteel on kavas võtta oma 2020. aastal toimuval kolmandal koosolekul vastu lepingu artikli 3 lõike 6 kohane otsus ühiste töömenetluste vastuvõtmise kohta (edaspidi „kavandatav akt“).

Kavandatava akti eesmärk on määrata kindlaks mõlema poole kohaldatavad töömenetlused, mis on seotud ELi tehingulogi ja Šveitsi täiendava tehingulogi vahelise ühenduse toimimiseks vajalike tehniliste ja muude aspektidega, võttes arvesse riigisisestes õigusaktides sätestatud prioriteete. Selleks kirjeldatakse aktis ühenduse toimimisega seotud menetlusnõudeid. Registritega seotud pettuse, väärkasutuse või kuritegevuse ohu minimeerimiseks ja registritevahelise ühenduse tervikluse kaitsmiseks tuleks vajalike menetluste üksikasju ning nende aluseks olevaid kaalutlusi ja kokkuleppeid käsitleda konfidentsiaalsena. Seetõttu käsitletakse kavandatavas aktis vajalikke elemente üsna üldisel tasemel, avaldamata ühenduse turvalisuse ja ohutusega seotud menetlusi ja teavet. Viimased tuleks määrata kindlaks edasistes tehnilistes suunistes, mille peab välja töötama lepingu artikli 12 lõike 5 kohane töörühm. Töörühma peaksid kuuluma vähemalt Šveitsi registri haldaja ja liidu põhihaldaja,

kes mõlemad peaksid tagama registritevahelise ühenduse katkematu, tulemusliku ja tõhusa toimimise ning selle kohandamise tehnika arenguga ning ühenduse ohutuse ja turvalisusega seotud uute nõuetega. Kuna sellised suunised on nii tehnilist kui ka tundlikku laadi ning neid on vaja kohandada, et säilitada ühenduse ohutus ja turvalisus nõuetekohasel tasemel, tuleks liidu esindajaid ühiskomitees neist teavitada ja nad peaksid saama vajaduse korral sellistes suunistes kokku leppida ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Kavandatav akt muutub lepinguosalistele siduvaks kooskõlas lepingu artikli 3 lõikega 6, mille kohaselt ühised töömenetlused jõustuvad ühiskomitee otsuse alusel. Vastavalt lepingu artikli 12 lõikele 3 muutuvad otsused, mis ühiskomitee teeb kõnealuses lepingus sätestatud juhtudel, pärast nende jõustumist lepinguosalistele siduvaks.

## 3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjoni käesoleval ettepanekul põhineva nõukogu otsusega määratakse kindlaks Euroopa Liidu seisukoht seoses ühiskomitee otsusega, mis tuleb vastu võtta ELi tehingulogi ja Šveitsi täiendava tehingulogi vahelise ühenduse toimimist käsitlevate ühiste töömenetluste vastuvõtmise kohta.

Sidumislepingu artikli 3 lõike 6 kohaselt tuleb välja töötada ühised töömenetlused, mis jõustuvad pärast seda, kui ühiskomitee on need vastu võtnud. Ühiste töömenetlustega määratakse kindlaks menetlused, mida mõlemad pooled peavad järgima, et ELi tehingulogi ja Šveitsi täiendava tehingulogi vaheline ühendus toimiks. Seetõttu on need vajalikud ühenduse edukaks toimimiseks.

Kooskõlas ühiskomitee 5. detsembri 2019. aasta[1] otsusega nr 2/2019[2] on ühised töömenetlused seotud ajutise lahendusega ELi HKSi ja Šveitsi HKSi vahelise ühenduse töölerakendamiseks. Ajutine lahendus peaks olema kasutatav alates 2020. aasta maist või võimalikult kiiresti pärast seda.

Hästitoimiva rahvusvahelise $CO_2$-turu arendamine heitkogustega kauplemise süsteemide altüles suunalise sidumise teel on ELi ja rahvusvahelise üldsuse pikaajaline poliitiline eesmärk, eelkõige Pariisi kokkuleppel põhinevate kliimaeesmärkide saavutamiseks. Seda silmas pidades on ELi heitkogustega kauplemise süsteemi loomist käsitleva direktiivi artikli 25 kohaselt võimalik siduda ELi HKS teiste heitkogustega kauplemise süsteemidega, kui need on kohustuslikud, neis on kehtestatud heitkoguste absoluutne ülempiir ning need ühilduvad ELi HKSiga; Šveitsi süsteem vastab kõnealustele tingimustele. Pärast lepingu jõustumist 1. jaanuaril 2020 on ühiste töömenetluste jõustumine oluline samm lepingu rakendamise suunas.

## 4. ÕIGUSLIK ALUS

### 4.1. Menetlusõiguslik alus

#### *4.1.1. Põhimõtted*

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega […] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel

[1] ELi nimel võetav seisukoht on kindlaks määratud nõukogu 21. novembri 2019. aasta otsusega (EL) 2019/2106 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga asutatud ühiskomitees seoses lepingu I ja II lisa muutmisega (ELT L 318, 10.12.2019, lk 96).

[2] Kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/markets/docs/decision_201902_swiss_ets_linking.pdf

organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[3].

*4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul*

Ühiskomitee on Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu artikli 12 alusel loodud organ.

Akt, mis ühiskomiteel tuleb vastu võtta, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu artikli 12 lõikega 3.

Kavandatava aktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

**4.2. Materiaalõiguslik alus**

*4.2.1. Põhimõtted*

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohaste otsuste materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning ühte neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, mis on nõutav tulenevalt peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast.

*4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul*

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud keskkonnaga.

Seega on kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

**4.3. Kokkuvõte**

Kavandatava otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

[3] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

2020/0123 (NLE)

Ettepanek:

# NÕUKOGU OTSUS

## seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga asutatud ühiskomitees seoses ühiste töömenetluste vastuvõtmisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Liit sõlmis Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu[1] (edaspidi „leping“) nõukogu otsusega (EL) 2018/219[2] ning see jõustus 1. jaanuaril 2020.

(2) Lepingu artikli 3 lõike 6 kohaselt võib ühiskomitee võtta vastu otsuse Šveitsi registri haldaja ja liidu põhihaldaja (lepingus „keskregistrihaldaja“) väljatöötatud ühiste töömenetluste (lepingus „ühine tegevuskord“) kohta, mis on seotud registritevahelise ühenduse toimimiseks vajalike tehniliste ja muude aspektidega, võttes arvesse riigisisestes õigusaktides sätestatud prioriteete. Ühised töömenetlused jõustuvad seejärel ühiskomitee otsuse alusel.

(3) Ühiskomiteel on kavas võtta väljatöötatud ühised töömenetlused vastu oma kolmandal koosolekul, mis toimub 2020. aastal.

(4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel ühiskomitees võetav seisukoht, kuna ühised töömenetlused on liidule siduvad.

(5) Ühiste töömenetluste vastuvõtmine on lepingu rakendamisega seotud oluline samm, kuna sellega määratakse kindlaks töömenetlused, mis on vajalikud registritevahelise ühenduse toimimiseks ja mida mõlemad pooled peavad järgima.

(6) Kooskõlas lepingu artikli 13 lõikega 1 võib ühiskomitee leppida kokku tehnilistes suunistes, et tagada lepingu nõuetekohane rakendamine, sealhulgas tehnilistes või muudes aspektides, mis on vajalikud ühenduse toimimiseks, võttes arvesse riigisisestes õigusaktides sätestatud prioriteete. Tehnilised suunised peaks välja töötama lepingu artikli 12 lõike 5 kohaselt moodustatud töörühm. Töörühma peaksid kuuluma vähemalt Šveitsi registri haldaja ja liidu registri põhihaldaja ning lisaks peaks töörühm abistama ühiskomiteed lepingu artikli 13 kohaste ülesannete täitmisel,

[1] ELT L 322, 7.12.2017, lk 3.

[2] Nõukogu 23. jaanuari 2018. aasta otsus (EL) 2018/219 Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu sõlmimise kohta (ELT L 43, 16.2.2018, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepinguga loodud ühiskomitee kolmandal kohtumisel liidu nimel võetav seisukoht seoses ühiste töömenetluste vastuvõtmisega põhineb käesolevale otsusele lisatud ühiskomitee otsuse eelnõul.

Väiksemaid muudatusi otsuse eelnõus võivad liidu esindajad ühiskomitees teha ilma nõukogu täiendava otsuseta.

*Artikkel 2*

Liidu esindajad ühiskomitees võivad lepingu nõuetekohase rakendamise tagamiseks leppida kokku tehnilistes suunistes, sealhulgas tehnilistes või muudes aspektides, mis on vajalikud ühenduse toimimiseks, võttes arvesse riigisisestes õigusaktides sätestatud prioriteete. Selleks moodustatakse vastavalt lepingu artikli 12 lõikele 5 töörühm, mis abistab ühiskomiteed artikli 13 ja eelkõige selle lõike 1 kohaste ülesannete täitmisel.

Brüssel,

*Nõukogu nimel*
*eesistuja*